

Kennisnetwerk CVA Nederland

VOOR ZORGPROFESSIONALS & NETWERKEN

Inleiding

De toekomst van de zorg voor mensen met een (verhoogd risico op) Cerebro Vasculair Accident (CVA) of ander Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) kent veel uitdagingen. Het bestuur van de Stichting Kennisnetwerk CVA Nederland (KNCN) heeft met input van diverse belanghebbenden begin 2024 de volgende drie ambities geformuleerd:

- KNCN is het evidence-based expertisecentrum ten behoeve van regionale, domein-overstijgende netwerkzorg voor mensen met een CVA of ander NAH;
- KNCN is de adviseur voor regionale netwerken bij de transitie naar passende zorg voor mensen met een CVA of ander NAH;
- KNCN is de aanjager van het CVA Actieplan Nederland.

Door het realiseren van deze ambities beoogt KNCN bij te dragen aan toekomstgerichte, regionale netwerkzorg voor mensen met een (verhoogd risico op) CVA/NAH in Nederland.

Het realiseren van deze elkaar versterkende ambities vraagt diverse activiteiten en samenwerking met andere organisaties. Aangezien het merendeel van de activiteiten beoogt bij te dragen aan meerdere ambities, is het belangrijk om afstemming ertussen te vinden en te houden en synergie zichtbaar te maken.

Alle in 2024 ondernomen activiteiten, zijn thematisch geclusterd: innoveren & transformeren, samenwerken, en informeren & leren. Met dit jaarverslag wordt een impressie gegeven van diverse activiteiten en hun opbrengsten.

Jaarverslag 2024

innoveren & transformeren

samenwerken

informeren & leren

Stroke Action Plan-Europe (SAP-E)

SAP-E is een pan-Europees initiatief van de European Stroke Organisation (ESO) en Stroke Alliance for Europe (SAFE) gericht op evidence-based preventie en zorg voor CVA-patiënten. Het plan beoogt de impact van CVA te verminderen door duurzame kwaliteitsverbetering via zeven pijlers die de volledige zorgketen bestrijken. Het plan is tot stand gekomen met input van Europese experts, waarvan meerdere werkzaam in Nederland, en bouwt voort op eerdere initiatieven ter verbetering van de zorg voor mensen met een CVA.

In Nederland coördineren de Nederlandse Neurovasculaire Werkgroep (NNW) en de stichting Kennisnetwerk CVA Nederland (KNCN) samen de implementatie. De Dutch Acute Stroke Audit (DASA) levert gegevens over acute zorg voor een Europees dashboard, terwijl KNCN zich richt op netwerk- en regiobrede kwaliteitsverbetering voor mensen met een (verhoogd risico op) CVA.

Verkenning van draagvlak voor CVA Actieplan Nederland

Als coördinator van SAP-E is KNCN in 2024 gestart met een verkenning onder diverse stakeholders naar het draagvlak voor een CVA Actieplan Nederland (CAN). Deze verkenning richt zich op de mogelijke vertaling en implementatie van SAP-E naar de Nederlandse context en de rol die KNCN hierin als aanjager zou kunnen vervullen.

Uit de verkenning blijkt dat er diverse (regionale) initiatieven zijn om de zorg voor mensen met een CVA te verbeteren.

Tegelijkertijd is er behoefte aan meer samenhang en samenwerking tussen deze initiatieven. Daarnaast wordt een nationaal plan gezien als een kans om een kennis- en verbeteragenda op te stellen, gericht op:

- passende regionale netwerkzorg;
- hoogwaardige gezondheidsuitkomsten voor mensen met een (verhoogd risico op) CVA;
- efficiënte inzet van mensen en middelen.

Deze inzichten vormen de basis voor verdere stappen in de ontwikkeling van het CVA Actieplan Nederland met KNCN als aanjager.

European Stroke Organisation Conference 2024

Van 15 tot 17 mei 2024 vond in Basel, Zwitserland, het 10e congres van de European Stroke Organisation plaats, met 4.175 deelnemers uit 96 landen. Aan het congres droegen 81 Nederlandse sprekers inhoudelijk bij.

Tijdens ESOC24 heeft KNCN **inzichten gedeeld** over de zelfevaluatie door regionale zorgnetwerken en de implementatie van de Handreiking Eerstelijns Herstelzorg Hersenletsel binnen eerstelijns netwerken voor mensen met een CVA of NAH.

Bert Vrijhoef, voorzitter (links) & Lucas Koester, projectmedewerker (rechts).

Naar een gezondheidssysteem voor mensen met hersenletsel

Zorginstituut Nederland (ZIN) en KNCN bundelen hun krachten om te onderzoeken hoe anders denken, doen en organiseren kan bijdragen aan transformatieve zorg. In 2023 werd KNCN door ZIN benaderd met de vraag om binnen regionale netwerken 'werkende mechanismen' te identificeren. Deze inzichten beogen bij te dragen aan menswaardige, houdbare en duurzame zorg, met als doel relevante kennis te verzamelen, te toetsen en waar mogelijk op landelijke schaal toe te passen.

Door het hele land ontstaan initiatieven die, vanuit een vernieuwend denkkader, werken aan andere vormen van zorg en organisatie. Voorbeelden hiervan zijn het **Zorgconcept Geïntegreerde Revalidatie Friesland** en regionale initiatieven in **Eemland** en **Oss Maashorst Meierijstad**.

Uit deze drie regio's zijn waardevolle inzichten verzameld over succesvolle werkwijzen. Deze zijn verwerkt in onder andere een [video](#) en [posters](#) die laten zien hoe de initiatieven zijn vormgegeven. In 2025 volgt hierover een uitgebreide rapportage.

Zelfevaluatie

Met het gevalideerde instrument 'Zelfevaluatie' is onderzocht in hoeverre 28 regionale ketens en netwerken activiteiten uitvoeren om persoonsgerichte, integrale zorg te bevorderen. De 'Zelfevaluatie' evalueert de samenwerking tussen regionale zorgpartijen op basis van de negen clusters van het Ontwikkelings-Model Ketenzorg (OMK).

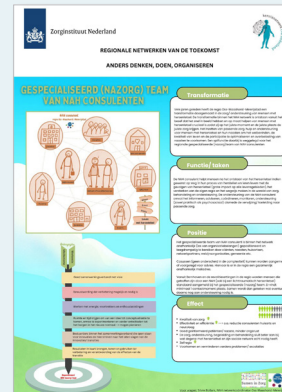
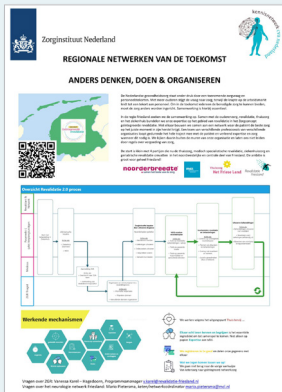
Aangezien deze zelfevaluatie ook in 2012, 2015 en 2019 is uitgevoerd, biedt het waardevolle inzichten in de ontwikkeling van regionale netwerkzorg voor mensen met CVA/NAH in Nederland en de bijbehorende uitdagingen.

In 2025 zullen de resultaten worden aangeboden voor publicatie in een wetenschappelijk tijdschrift.

Onderzoek Validatie Transitieweb

Het Transitieweb is een nieuw meetinstrument dat inzicht biedt in de mate waarin een regionaal netwerk transformatief of optimaliserend is. Dit gebeurt op basis van zes kernkenmerken die een netwerk kan bezitten.

ZIN heeft KNCN de opdracht gegeven om dit instrument te valideren bij initiatieven die zich voorbereiden op of al actief zijn binnen de beweging naar passende zorg. Het validatieonderzoek loopt tot de zomer van 2025. De bevindingen zullen daarna worden gedeeld.

Leernetwerk Knowledge Brokers

KNCN stimuleert zorgprofessionals om zorginnovatie projecten uit te voeren volgens een gestructureerde projectmatige aanpak. In 2024 namen 71 zorgverleners deel aan het [Leernetwerk Knowledge Brokers](#).

Het Leernetwerk Knowledge Brokers faciliteert zorgprofessionals in het vormgeven en uitvoeren van verbeterprojecten op hun eigen werkvloer. Met behulp van de methode Design Thinking, netwerkdagen en feedback rondes worden de zorgprofessionals zorgvuldig begeleid in het uitvoeren van hun projecten.

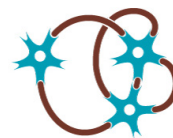
Elk jaar werkt het Leernetwerk Knowledge Brokers met een specifiek thema dat inhoudelijk richting geeft aan de projecten en netwerkdagen. Voor 2024 stond het thema Technologie in de Zorg centraal. Tijdens de voorjaarsdag heeft Dr. Jorit Meesters inzichten gedeeld rondom dit thema en in de najaarsbijeenkomst deelde Dr. Tanja Nijboer haar inzichten in het gebruik van technologie in de revalidatie.

De Knowledge Brokers hebben verbeterprojecten opgezet waaronder:

- Beweging op maat, LeefstijlKetenapp
- Revalidatieklimaat
- Slaap
- Proefverlof
- Revaliderend werken
- Ontslagprocedure
- Klinimetrie
- Samenwerking rondom klinische patiënten
- Overgang polikliniek
- Overprikkeling
- Betrekken van naasten
- Braincare Unit in beweging

Deze projecten beogen bij te dragen aan de ontwikkeling van persoonsgerichte, innovatieve en effectieve zorg.

Leernetwerk
Knowledge Brokers

Implementatie van Patient Reported Experiences Measures voor transitie naar passende netwerkzorg

Samen met Frisius MC Leeuwarden, Hersenletsel.nl en Panaxea heeft KNCN van ZonMw een subsidie ontvangen om onderzoek te doen naar het meten van ervaringen van patiënten met netwerkzorg en het gebruik van deze informatie ter verbetering van de kwaliteit van netwerkzorg voor mensen met een CVA/NAH. Op basis van de resultaten van het project wordt gekeken of het meten van patiëntervaringen onderdeel kan worden van de zelfevaluatie van regionale netwerken, zoals die iedere 2 jaar door KNCN wordt georganiseerd. Het project maakt onderdeel uit van het [Nationaal Plan Hoofdzaken](#) (praktijkoplossingen) en duurt tot eind 2025.

Leernetwerk Eerstelijns Herstelzorg Hersenletsel (LEZH)

De in 2023 gepubliceerde [Handreiking Eerstelijns Herstelzorg Hersenletsel](#) biedt aanbevelingen voor de organisatie en inhoud van interdisciplinaire zorg in de eerste lijn voor mensen met hersenletsel. De focus ligt op drie kerngebieden: Kennis en Vaardigheden (K&V), Juiste Zorg op de Juiste Plek (JZOJP) en Zichtbaarheid en Vindbaarheid (Z&V).

Een inventarisatie in 2024 bij 26 eerstelijns netwerken maakte inzichtelijk dat er verschillen bestaan in zowel de organisatie als de inhoud van de zorg tussen de

netwerken en de implementatie van de handreiking als uitdagend wordt ervaren.

Het [Leernetwerk EerstelijnsZorg Hersenletsel \(LEZH\)](#) ondersteunt eerstelijns CVA/NAH-netwerken bij het organiseren van passende zorg op basis van de aanbevelingen uit de handreiking.

In 2024 hebben twee werkgroepen, elk met vertegenwoordigers van drie eerstelijns netwerken, via de Design Thinking-methodiek een verdiepingsslag gemaakt. Na een grondige probleemanalyse zijn

diverse tools ontwikkeld, getest en geëvalueerd om de implementatie van de aanbevelingen te vergemakkelijken. Deze tools worden momenteel opgeschaald en verspreid binnen het LEZH.

Een derde werkgroep heeft, in samenwerking met de Wegwijzer Hersenletsel, gewerkt aan een verbeterde zichtbaarheid van aan KNCN verbonden professionals op de website van de WWHL.

Het LEZH heeft in 2024 geleid tot de volgende concrete resultaten:

- LEZH-platform inclusief een vrij toegankelijke website met implementatietools
- Verbeterde zichtbaarheid van professionals op de Wegwijzer Hersenletsel-website
- Interactieve kaart met een overzicht van eerstelijns netwerken in Nederland
- Overzichtstool met de kenmerken van diverse netwerken
- Infographic voor het aanvragen van accreditatie van netwerkbijeenkomsten
- Template certificaat voor deelname aan netwerkbijeenkomsten
- Overzichtstabel neurorevalidatie-scholingen, gekoppeld aan kennisdomeinen
- Inventarisatietabel netwerken en hun kennisdomeinen
- Competentie-inventarisatietool CICS-29 voor interdisciplinaire samenwerking
- Template presentatie voor CICS-29-resultaten
- Formaliseringstool voor samenwerkingsrelaties binnen netwerken

Webinar 'Transitie naar integrale netwerkzorg voor mensen met een CVA/NAH: contractering en bekostiging'

Breed kijken, samenwerken en impact maken. Deze drie uitgangspunten stonden centraal in het [webinar](#) waarin Ton Schulte (Meander Medisch Centrum) en Bas Vreugdenhil (Coöperatie VGZ) hun visies deelden op de transitie naar passende zorg. Het webinar, georganiseerd op 6 augustus, was de eerste in een reeks speciaal gericht op bestuurders en managers van regionale zorgnetwerken voor mensen met CVA/NAH.

Dit project is mede mogelijk gemaakt door ZonMw, Hersenstichting, NVLF, VRA, EN.

www.kennisnetwerkcvanah.nl

Leernetwerkbijeenkomsten coördinatoren regionale CVA/NAH netwerken

Twee keer per jaar komen coördinatoren van regionale CVA/NAH netwerken bijeen om te leren van elkaar en informatie te ontvangen over relevante, landelijke en regionale ontwikkelingen en hoe hierop in te spelen.

Tijdens de bijeenkomst op 5 maart stonden de impact van het Integraal Zorgakkoord (IZA), de regiobeelden en regioplannen centraal. Deelnemers bespraken hoe deze ontwikkelingen hun netwerk of keten beïnvloeden en welke doelen zij in dit kader willen realiseren. Daarnaast werden de laatste inzichten over eerstelijnszorg gedeeld, zoals beschreven in het [Visiedocument Eerstelijnszorg 2030](#).

Op 10 oktober vond de tweede netwerkday plaats voor coördinatoren van regionale CVA/NAH-netwerken. De bijeenkomst bood informatie over o.a.:

- Het belang en proces van subsidiewerving voor onderzoek;
- Transformatie naar passende zorg;
- Procesoptimalisatie voor mensen met spasticiteit.

Daarnaast benoemden de 27 aanwezige coördinatoren actuele ontwikkelingen die zij samen met KNCN willen oppakken. Voorbeelden hiervan zijn het white paper over regionale coördinatie van CVA/NAH zorg en input voor kennisdelen tussen netwerkcoördinatoren. De bijeenkomsten worden ervaren als een waardevol platform voor kennisdeling en samenwerking tussen de regionale zorgnetwerken.

'Leg de Link' met hersenletsel in de huisartsenpraktijk

In dit project werden online kennismakingssessies georganiseerd om de kennis over NAH bij huisartsen en medewerkers in hun praktijken te vergroten. Daarnaast maakten huisartsen tijdens deze sessies kennis met het regionale zorgaanbod waarnaar zij kunnen verwijzen.

Aan het project namen 65 zorgprofessionals deel. Een belangrijke opbrengst van het project zijn [stapplan voor huisartsen](#) met relevante informatie voor huisartsenpraktijken, waaronder het Stroomdiagram Huisartsenpraktijk, waarmee de verwijzsmogelijkheden overzichtelijk in kaart worden gebracht. Dit project is mede mogelijk gemaakt door de Hersenstichting.

CVA/NAH Symposium 'Onbegrensde CVA/NAH Zorg?!'

29 november

Op vrijdag 29 november vond het jaarlijks interdisciplinaire CVA/NAH symposium plaats. Met het symposium 'Onbegrensde CVA/NAH zorg?' zijn vragen opgeroepen over de toekomst van de zorg voor mensen met een CVA/NAH en is verkend welke grenzen hierbij in zicht komen en hoe deze beslecht kunnen worden. Centrale vragen waren: als de grenzen van de zorg in beeld raken, hoe kunnen we dan hoogwaardige zorg die betaalbaar en toegankelijk is voor mensen met een CVA/NAH bieden? Of is het juist mogelijk door grenzen te verleggen de zorg voor mensen met een CVA of ander NAH te verbeteren? Over welke grenzen hebben we het en welke kansen en uitdagingen zie jij voor jouw rol en functioneren nu en in de toekomst?

De zoektocht naar antwoorden kreeg vorm en inhoud aan de hand van een dagvullend programma met inleidingen door inspirerende sprekers, een paneldiscussie, postersessies, vlogs en door met elkaar in gesprek te gaan. Een impressie van het symposium is [hier](#) te vinden.

Het symposium werd mede mogelijk gemaakt door de sponsors:
Ipsen, Abbvie, Philips, HumanProtection.

George Beusmansprijs

Tijdens het jaarlijkse symposium zijn prijzen uitgereikt voor de zorginnovatie en het toegepaste onderzoek die de meeste waarde toevoegen aan het dagelijks functioneren van mensen met een CVA/NAH. De winnaar van de [George Beusmans Innovatieprijs](#) 2024 is 'Slapen is ook een werkwoord!' van het Knowledge Broker team St. Maartenskliniek, Wie- teke de Hoop, Dionne Plecht en Evelien van Rullen.

Winnaar van de [George Beusmans Wetenschapsprijs](#) 2024 is 'De CDL: Observatie-instrument voor cognitie in het dagelijks leven.' van Prof. Dr. Caroline van Heugten, Dr. Fleur Domesino, Prof. Dr. Joke Spikman, Prof. dr. Anne Visser-Meilij.

Alle posters die meedongen naar de prijs zijn [hier](#) terug te vinden.

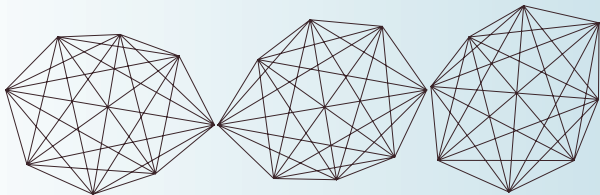
OVER KNCN

Onze deelnemers

Alle zorgprofessionals die lid zijn van een regionaal netwerk dat aangesloten is bij KNCN kunnen gebruik maken van de diensten van KNCN. In 2024 waren 34 netwerken aangesloten bij KNCN.

Jaarplan 2025

Het [Jaarplan](#) van KNCN beoogt een compact overzicht te geven van activiteiten die worden ondernomen in 2025. De activiteiten zijn ondergebracht in drie gebieden die met elkaar in verbinding staan en overlap hebben: innoveren, samenwerken, informeren & leren.

Vragen?

Heeft u vragen en/of opmerkingen over ons jaarverslag, neem dan contact met ons op via:

info@kennisnetwerkcv.nl

www.kennisnetwerkcv.nl

Onze kanalen

KNCN communiceert in brede zin over CVA en NAH inzichten uit (inter-)nationaal onderzoek en eigen activiteiten via diverse (digitale) kanalen:

Website

35K

bezoekers

Nieuwsbrief

2586

abonnees

LinkedIn

6437

volgers

Symposium

306

deelnemers

Podcasts

3716

luisteraars

Podcastserie Hersenletsel + webinars

Op 7 november werd tijdens World Stroke day 2024 het webinar 'Hoe beweeg je iemand om te veranderen' georganiseerd met Roderick van Wondergem als spreker. Aan dit [webinar](#) namen 57 mensen deel.

Een overzicht van recente [podcasts](#) is weergegeven in onderstaande tabel:

In 2023 gelanceerd	Aantal downloads
 Cardiovasculair risicomanagement.....	1848
Aanhoudende vermoeidheid bij hersenletsel.....	2059
De impact van hersenletsel op de omgeving	2198
Een verstoord ziekteinzicht belemmert behandeling	1661
Overprikkeling en verstoorde emotie bij NAH.....	2082
In 2022 gelanceerd	
Wat kunnen de gevolgen zijn van hersenschade voor iemands gedrag?.....	3695
Hoe beïnvloeden visuele stoornissen het leven van mensen met hersenletsel?	3972
Wie heeft eigenlijk de regie?	2095
Hoe beïnvloedt vermoeidheid het leven van mensen met hersenletsel?	2860
Hoe kan ergotherapie het leven van mensen met hersenletsel verbeteren?	3245